

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-7Sa/35/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1020200700
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Michaláč
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2024:1020200700.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

17 BA-7Sa/35/2020

Správny súd v Bratislave v konaní pred sudcom JUDr. Marekom Michaláčom, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom: C. XXXX/XX, D., v zast.: JUDr. Ondrej Krempaský, advokát so sídlom Račianska 66, Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, IČO: 30 807 484, so sídlom: ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa XX. XXXX XXXX spolu s prvostupňovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa XX. XXXXXXXX XXXX, vo veci zamietnutia žiadosti o priznanie starobného dôchodku, takto

rozhodol:

I. Správny súd v Bratislave rozhodnutie Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXX XXX XXXX X zo dňa XX. XXXX XXXX v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne - ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa XX. XXXXXXXX XXXX z r u š u j e a v e c v r a c i a prvostupňovému správneému orgánu na ďalšie konanie.

II. Správny súd v Bratislave priznáva žalobcovi voči žalovanej právo na úplnú náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Administratívne konanie

1. Prvostupňovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa XX. XXXXXXXX XXXX Sociálna poisťovňa, ústredie (ďalej aj ako „Sociálna poisťovňa“ alebo „prvostupňový orgán“) podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „ZSP“) zamietla žalobcovu žiadosť o starobný dôchodok z 09. decembra 2019.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnila podľa § 65 ods. 1, 2, § 255 ods. 1, 5, § 60 ods. 2 ZSP a vecne tak, že obdobie, ktoré u žalobcu založilo nárok na výsluhový dôchodok, nie je obdobím dôchodkového poistenia, nemožno ho duplicitne hodnotiť aj podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení, lebo bolo zhodnotené podľa osobitného predpisu. Teda žalobca nezískal najmenej 15 rokov obdobia dôchodkového poistenia, preto mu nárok na starobný dôchodok podľa § 65 ZSP nevznikol.

3. Podľa potvrdenia Finančného riaditeľstva SR, Banská Bystrica č. XXXXX/XXXX zo dňa X. XXXXXXXX XXXX, bol žalobcovi od 1. januára 2000 priznaný výsluhový príspevok podľa zákona č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý sa od 1. júla 2002 považuje za výsluhový dôchodok.

4. Pretože žalobca v období trvania služobného pomeru v colnej správe nebol zaradený do I. alebo II. kategórie funkcií a bol mu priznaný výsluhový dôchodok, na nárok ktorého mu bola zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby a doba služobného pomeru v colnej správe, nie je možné zhodnotiť obdobie trvania výkonu základnej vojenskej služby od 1. októbra 1970 do 2. októbra 1972 a služobného pomeru od 16. októbra 1972 do 31. decembra 1999 v rozsahu 29 rokov a 79 dní pre vznik nároku na starobný dôchodok.

5. Nakoľko podľa prvostupňového orgánu žalobca nespĺnili podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na starobný dôchodok, žalobcovu žiadosť o priznanie starobného dôchodku prvostupňový orgán zamietol.

6. Proti predmetnému rozhodnutiu prvostupňového orgánu podal žalobca, prostredníctvom právneho zástupcu, v zákonom stanovenej lehote odvolanie zo dňa 3. marca 2020, doručené Sociálnej poisťovni, ústredie dňa 3. marca 2020, v ktorom uviedol, že nesúhlasí s napadnutým rozhodnutím, nakoľko Sociálna poisťovňa nesprávne posúdila nárok účastníka konania na starobný dôchodok, nezistila správne skutkový stav veci, postupovala diskriminačne, nakoľko pri skutkovo rovnakých právnych veciach rozhoduje odlišne. Ďalej žalobca uviedol, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a nezákonné. Namietá nezohľadnenie doby služobného pomeru pre nárok žalobcu na starobný dôchodok a pre určenie jeho sumy a žiada zhodnotiť celú dobu dôchodkového poistenia, získanú žalobcom tak vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia ako aj v osobitnom systéme sociálneho poistenia.

7. V odvolaní žalobca poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7So/138/2011 zo dňa 15. augusta 2012, z ktorého podľa jeho názoru vyplýva, že Sociálna poisťovňa, ústredie má povinnosť zohľadniť pri posudzovaní nároku na starobný dôchodok aj doby získané v osobitnom systéme dôchodkového poistenia a taktiež poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10So/59/2014 zo dňa 15. apríla 2015, rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7So/28/2015, sp. zn. 7So/11/2011, sp. zn. 9So/159/2011, sp. zn. 9So/138/201, ktoré všetky potvrdzujú názor, že skutkové a právne závery Sociálnej poisťovne, ústredie v obdobných veciach sú v rozpore s čl. 39 Ústavy Slovenskej republiky ako aj s čl. 33 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128 podľa ktorého sa má určiť suma starobného dôchodku účastníka konania krátením o dobu získanú z osobitného systému sociálneho poistenia zhodnotenú pre výsluhový dôchodok.

8. O uvedenom odvolaní žalobcu rozhodla žalovaná (prostredníctvom Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne) žalobou napadnutým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa XX. XXXX XXXX. Žalovaná odvolanie žalobcu v celom rozsahu zamietla a potvrdila rozhodnutie prvostupňového orgánu.

9. Svoje rozhodnutie žalovaná odôvodnila podľa § 218 ods. 1, 2, § 65 ods. 1, 2, § 60 ods. 10, § 255 ods. 1, 5, § 274 ods. 1 ZSP a vecne tým, že z administratívneho spisu mala za zrejmé, že žalobca požiadal o starobný dôchodok žiadosťou, spísanou v pobočke Sociálnej poisťovni Bratislava dňa 9. decembra 2019. Starobný dôchodok žiadal priznať od 1. decembra 2012. K 1. decembru 2012, ku dňu, od ktorého žalobca žiadal priznať starobný dôchodok, získal 1 857 dní obdobia dôchodkového poistenia. Z uvedeného vyplýva, že k 1. decembru 2012 žalobca získal 5 rokov a 32 dní obdobia dôchodkového poistenia. Vzhľadom na to, že k 1. decembru 2012 nezískal potrebný počet rokov obdobia dôchodkového poistenia, to znamená v rozsahu najmenej 15 rokov, nespĺnil jednu z podmienok na nárok na starobný dôchodok.

10. Obdobie vedenia v evidencii nezamestnaných občanov hľadajúcich zamestnanie od 1. januára 2000 do 30. júna 2001 a od 1. januára 2001 do 30. júna 2001, počas ktorého nebola žalobcovi vyplácaná podpora v nezamestnanosti, nebolo na dôchodkové účely hodnotené, nakoľko uvedené obdobie nemožno považovať za náhradnú dobu, ani za obdobie dôchodkového poistenia.

11. Z obsahu spisového materiálu, z rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky, Banská Bystrica č. XXXXX/XXXX zo dňa X. XXXXXXXX XXXX vyplynulo, že žalobcovi bol priznaný výsluhový príspevok podľa zákona č. 200/1988 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý sa od 1. júla 2002 považuje za výsluhový dôchodok. Podľa potvrdenia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky zo dňa 5. februára 2020 bola na nárok na výsluhový príspevok žalobcovi zhodnotená doba vojenskej základnej služby od 1. októbra 1970 do

2. októbra 1972 a doba služobného pomeru v colnej správe od 16. októbra 1972 do 31. decembra 1999. Zároveň Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky v uvedenom potvrdení zo dňa 5. februára 2020 oznámilo, že zamestnanie - funkcia colník nebola v predchádzajúcich obdobiach zaradená v rezortných zoznamoch v I. ani v II. pracovnej kategórii.

12. Zamestnanie - funkcia colník, ktorú žalobca vykonával, nebola teda v predchádzajúcich obdobiach zaradená v rezortných zoznamoch v I. ani v II. pracovnej kategórii. Žalobca teda nevykonával zamestnanie vo zvýhodnenej pracovnej kategórii a ani dobu služby vo zvýhodnenej kategórii funkcií. Ani podľa evidenčného materiálu účastníka konania, nachádzajúceho sa v informačnom systéme Sociálnej poisťovni, ústredie, nebola doba služby colníka zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, bola zaradená do III. pracovnej kategórie.

13. Podľa preukázaného skutkového stavu ak výkon zamestnania colníka nebol zaradený do zvýhodnenej I. alebo II. kategórie funkcií, nie je možné pri hodnotení doby služby colníka postupovať podľa ustálenej judikatúry a aplikovať pre určenie sumy starobného dôchodku článok 33 Dohovoru.

14. Nakoľko žalobca nevykonával službu colníka vo zvýhodnenej kategórii funkcií, neboli splnené podmienky na zníženie dôchodkového veku, a preto nie je možné posudzovať jeho nárok na starobný dôchodok podľa zovšeobecneného právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

15. Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nároky poistencov vyplývajúce zo zaradenia doby služby do I. a II. kategórie funkcií sa musia podľa ustanovenia § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. zachovať na nárok a určenie sumy starobného dôchodku vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, aj keď títo poistenci za dobu služby získali dávky v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, pretože v sume výsluhového dôchodku neboli zohľadnené.

16. Celková doba výkonu štátnej služby, ktorá bola žalobcovi zhodnotená pre nárok na výsluhový dôchodok je 29 rokov a 79 dní, a nakoľko účastník konania bez zohľadnenia tejto doby služby nespĺnil podmienku potrebného počtu 15 rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na starobný dôchodok získal 1 857 dní obdobia dôchodkového poistenia (5 rokov a 32 dní) bola jeho žiadosť o starobný dôchodok zamietnutá správne.

17. Vzhľadom na uvedené námietku žalobcu týkajúcu sa zhodnotenia obdobia služobného pomeru pre priznanie starobného dôchodku je nedôvodná, nakoľko žalobcovi bol priznaný výsluhový príspevok, ktorý sa od 1. júla 2002 považuje za výsluhový dôchodok a podľa preukázaného skutkového stavu výkon zamestnania colníka nebol zaradený do zvýhodnenej I. alebo II. kategórie funkcií, a z toho dôvodu pri hodnotení doby služby colníka nie je možné postupovať podľa ustálenej judikatúry a pri určení sumy dôchodku aplikovať čl. 33 Dohovoru.

18. Dobu výkonu služby a vymeriavacie základy dosiahnuté počas výkonu služby colníka nie je možné podľa právnych predpisov o sociálnom poistení hodnotiť pre nárok na starobný dôchodok vo všeobecnom systéme.

19. V odvolaní žalobca poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 7So/138/2011, z ktorého podľa jeho názoru vyplýva, že Sociálna poisťovňa, ústredie nesprávnym, výlučne gramatickým výkladom zákona diskriminuje poistencov osobitného systému, nakoľko im niektoré doby poistenia nehodnotí vôbec alebo im ich hodnotenia odsúva a aj mení podmienky alebo odníma výhody poskytované poistencom v osobitnom systéme sociálneho poistenia. Predmetný rozsudok č. 7So/138/2011 z 15. augusta 2012 sa týka skutkovo odlišnej veci, a teda netýka sa účastníka konania, z čoho vyplýva, že nie je možné v prípade účastníka konania postupovať v zmysle uvedeného rozsudku. Právny názor uvedený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 10So/59/2014 z 15. apríla 2015 dosiaľ nebol zovšeobecnený, preto nejde o prezentovanú rozhodovaciu prax súdu najvyššej inštancie v skutkovo i právne porovnateľných veciach, ktorá by sa ustálila po určitú dobu, preto v súvislosti s aplikáciou tohto je potrebné zohľadniť aj právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovený v uznesení IV. ÚS 481/2011-19 z 10. novembra 2011, podľa ktorého dôvera v určitú rozhodovaciu prax v skutkovo i právne porovnateľných veciach vyvoláva až prezentovaná rozhodovacia prax súdu najvyššej inštancie, ktorá sa ustálila po určitú dobu, a nie ojedinelé rozhodnutie súdu. Požiadavka právnej istoty taktiež automaticky neznamená že sa judikatúra najmä najvyššieho súdu

nemôže vyvíjať, resp. že v prípade, ak je prijaté ojedinelé rozhodnutie, vybočujúce z doterajšej línie rozhodovacej praxe, sa konajúci súd nemôže vrátiť na pôvodnú líniu rozhodovacej činnosti.

20. Sociálna poisťovňa zosúladiť svoju aplikačnú prax s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, uvedeným napr. v rozsudku NS SR 7So/138/2011 z 15. augusta 2012, podľa ktorého absolútne vylúčenie hodnotenia doby poistenia zo všeobecného systému u tých poistencov, ktorí získali dávky dôchodkového zabezpečenia v inom systéme sociálneho poistenia a nie v systéme všeobecnom, má za následok horšie zaobchádzanie s nimi, ako s poistencami, ktorí sú poistení v zahraničných systémoch sociálneho poistenia a u ktorých samotná Sociálna poisťovňa, ústredie vôbec nepochybuje o spôsobe výpočtu ich dôchodkových dávok spôsobom krátenia, ktorý zabezpečuje primerané poistné plnenie za obdobia, v ktorých boli poistení na Slovensku po zohľadnení dôb poistenia v iných systémoch.

II. Správna žaloba

21. Správnu žalobou doručenu Krajskému súdu v Bratislave dňa 12.05.2020 sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej zo dňa 06.05.2020 spolu s prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 19.02.2020. Poznamenal, že týmito rozhodnutiami bolo porušené jeho právo na priznanie starobného dôchodku, pretože splnil obe zákonné podmienky pre jeho priznanie, zakotvené v ust. § 65 ZSP. Žalovanej vytkol, že sa nevysporiadala s jeho odvolacími námietkami, jeho poukazy na ustálenú judikatúru odmietla s odôvodnením, že v jeho veci ide o iný skutkový a právny stav a tak správne orgány oboch stupňov konali v rozpore s čl. 33 Dohovoru 128 a s rozsiahlou judikatúrou NS SR, z ktorej jednoznačne vyplýva a je ňou ustálené, že výsluhovým dôchodcom môže byť starobný dôchodok krátený, ale jeho nepriznanie nie je v súlade s citovaným ustanovením. Z judikatúry tiež vyplýva, že celková doba poistenia nemôže byť posudzovaná odlišne u výsluhových dôchodcov zaradených do jednotlivých kategórií, keďže u výsluhových dôchodcov zaradených do I. alebo II. kategórie, žalovaná za celkovú dobu dôchodkového poistenia považuje aj dobu poistenia hodnotenú pri priznaní výsluhových dôchodkov a u výsluhových dôchodcov zaradených do III. kategórie, dobu hodnotenú pri priznaní výsluhového dôchodku od celkovej doby poistenia odpočítava. Tento postup je diskriminujúci a bez opory v ust. § 274 ZSP, pretože toto ustanovenie upravuje odlišne dôchodkový vek, ale nie posudzovanie celkovej doby dôchodkového poistenia.

22. Právne posúdenie veci správnymi orgánmi oboch stupňov nie je v súlade s ust. § 65 ods. 1 ZSP a skutkové závery nezodpovedajú listinným dôkazom založeným v dávkovom spise, ktorými je preukázané, že žalobca splnil zákonné podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa ust. § 65 od 1, 2 ZSP. Celková doba jeho dôchodkového poistenia nebola posúdená v súlade s právnymi predpismi a judikatúrou NS SR, na ktoré v správnej žalobe poukázal. Žalovaná za dôvod zamietnutia žiadosti o priznanie starobného dôchodku označila nesplnenie celkovej doby dôchodkového poistenia, najmenej 15 rokov. Zdôraznil, že dňa 01.12.2012 dosiahol zákonom určený dôchodkový vek 62 rokov, čo ani nie je sporné a jeho celková doba dôchodkového poistenia ku dňu dosiahnutia dôchodkového veku je preukázateľne 46 rokov a 34 dní (5 rokov a 32 dní + 31 rokov a 79 dní hodnotených pri priznaní výsluhového dôchodku) a nie 5 rokov a 32 dní, z ktorej žalovaná pri posudzovaní nároku na starobný dôchodok vychádzala.

23. Žalobca akcentoval, že vychádzal z rozsiahlej judikatúry NS SR a do pozornosti dal, že ani z jedného rozsudku NS SR sa nedajú odvodzovať závery, na ktorých správne orgány založili svoje rozhodnutie a čo potvrdzujú aj závery rozsudku sp. zn. 7So/138/2011: „Absolútne vylúčenie hodnotenia doby poistenia zo všeobecného systému u tých poistencov, ktorí získali dávky dôchodkového poistenia (zabezpečenia) v inom systéme sociálneho poistenia a nie v systéme všeobecnom, má za následok horšieho zaobchádzania s nimi, ako s poistencami, ktorí sú poistení v zahraničných systémoch sociálneho poistenia a u ktorých samotná poisťovňa vôbec nepochybuje o spôsobe výpočtu ich dôchodkových dávok spôsobom krátenia, ktorý zabezpečuje primerané poistné plnenie za obdobia, v ktorých boli poistení na Slovensku po zohľadnení dôb poistenia v iných systémoch. Postupom odporkyne sa napríklad pri dosiahnutí dôchodkového veku a započítaní dôb poistenia, získaných len vo všeobecnom systéme vymeriava poistencom dôchodok vo výške, akoby celkovo boli poistení len po krátky čas, a tým sa znižuje ich osobný mzdový bod a následne aj výška dôchodku. Nad akúkoľvek pochybnosť je takýto postup pre poistencov, ktorí získali časť poistenia v oboch systémoch nevýhodnejší, ako keby sa im

pre vznik nároku hodnotila celá doba poistenia a poskytla sa im zvyšná časť dôchodku, zodpovedajúca dobe poistenia vo všeobecnom systéme. Správne preto odporkyňa musí pri rozhodovaní o nárokoch poistencov, ktorým bola priznaná niektorá z dávok výsluhového zabezpečenia poistencov osobitného systému, najprv vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila, ak by všetky doby poistenia získali vo všeobecnom systéme (samozrejme pri zachovaní výhod z preferovaných zamestnaní, teda napr. pri skoršom odchode do dôchodku), následne vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila po zhodnotení doby poistenia v osobitnom systéme a odpočítať ju od teoretickej výšky dôchodku, vypočítanej pri zohľadnení celej doby poistenia a až takto vypočítaná dávka môže zachovať všetky oprávnené nároky uvedených poistencov osobitného systému a nebude poškodzovať odporkyňu.“

24. Tiež poukázal na rozsudok sp. zn. 10So/59/2014: „Ako vyplýva z obsahu spisu, odporkyňa pri vydaní rozhodnutia o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok, citovaný judikát nerešpektovala, a krajský súd považoval jej rozhodnutie za zákonné. Najvyšší súd už prostredníctvom svojej rozhodovacej činnosti (napr. rozsudok sp. zn. 1so/59/2012 zo dňa 13.08.2013) zdôraznil, že nielen správny orgán v ďalšej rozhodovacej činnosti, ale aj prvostupňový súd pri súdnom prieskume napadnutých rozhodnutí správnych orgánov je zaťažený povinnosťou zohľadniť právne názory vyslovené Najvyšším súdom v jeho predchádzajúcej rozhodovacej činnosti, a ktoré sú mu nepochybne známe, či už z iniciatívy účastníkov alebo ako oficiality jeho činnosti (§ 21 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.), nakoľko tieto v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy, analogicky § 250j ods. 7 O.s.p., sú záväzné nielen pre adresáta, t. j. správny orgán, ale aj konajúci súd.“... „K prelomeniu záväznosti právneho názoru už vysloveného odvolacím súdom musí nižší správny súd výslovne uviesť argumentáciu, ktorá by takýto postup ústavnokonformným spôsobom odôvodňovala, t. j. mala by vychádzať najmä zo zásadnej zmeny právneho prostredia (legislatívne zásahy zákonodarcu akceptované v demokratickej spoločnosti, resp. judikatúrny zlom vyvolaný rozhodovacou činnosťou Ústavného súdu alebo Medzinárodného súdneho dvora), či zo zistenia odlišného skutkového stavu. Ak tak neurobí, potom svojim postupom vyvolá vadu, ktorá má podstatný vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, lebo porušuje zásadu legitímneho očakávania účastníka, a na ktorý musí v rámci svojich oprávnení odvolací súd v zmysle ústavnokonformného výkladu procesných ustanovení prihliadať“... „V konaní nebolo sporné, že navrhovateľovi bol podľa rozhodnutia Colného riaditeľstva SR č. ... zo dňa ... priznaný od 01.01.2005 výsluhový dôchodok podľa § 38 ods. 1 a § 39 zák. č. 328/2002 Z. z., pričom mu bola započítaná celková doba výkonu štátnej služby v rozsahu 34 rokov a 191 dní. Po zohľadnení tejto doby však ešte získal ďalšiu dobu poistenia v rozsahu 8 rokov a 357 dní, ktorú žiadal zohľadniť podanou žiadosťou o starobný dôchodok po dosiahnutí dôchodkového veku 62 rokov. Odporkyňa jeho žiadosť zamietla napriek ustálenej judikatúre súdov, že poberatelia výsluhových dôchodkov majú nárok na starobný dôchodok i zo všeobecného systému dôchodkového poistenia s prihliadnutím na dobu dôchodkového poistenia, získanú v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok za súčasnej aplikácie čl. 33 dohovoru č. 128.“

25. Tieto, ale aj ďalšie rozsudky vyvracajú závery žalovanej, že judikatúra sa vzťahuje len na výsluhových dôchodcov zaradených v I. a II. kategórií, pričom je potrebné zdôrazniť, že závery rozsudkov plne rešpektujú čl. 33 Dohovoru 128 a vykladajú vnútroštátne právne predpisy v súlade nielen s týmto Dohovorom, ale aj s Ústavou SR. Žalovaná odmieta rešpektovať právny názor NS SR, ktorý interpretuje vnútroštátne právne predpisy, upravujúce splnenie zákonných podmienok na starobný dôchodok v súlade čl. 33 Dohovoru a vykladá ich v nesúlade nielen s Ústavou SR.

26. Žalobca poukázal aj na ďalšie rozsudky NS SR, týkajúce sa rovnakých skutkových a právnych vecí, ktoré boli žalovanej ako účastníčke súdnych konaní doručované, napr.: sp. zn. 10 So/59/2014 zo dňa 15.04.2015, sp. zn. 1So 127/2014 zo dňa 30.11.2015, sp. zn. 10So/18/2015 zo dňa 30.03.2016, sp. zn. 9So/187/2014 zo dňa 30.03.2016, sp. zn. 1So/15/2015 zo dňa 18.11.2016, sp. zn. 9So/136/2014 zo dňa 30.11.2016, sp. zn. 9So/46/2015 zo dňa 25.01.2017, sp. zn. 7So/58/2015 zo dňa 23.02.2017, sp. zn. 9So/154/2015 zo dňa 28.06.2017, sp. zn. 7So/16/2016 zo dňa 28.06.2017 a sp. zn. 7So/19/2016 zo dňa 04.07.2017.

27. Medzi rozsudky Krajských súdov SR, ktoré vychádzajú z ustálenej rozhodovacej praxe NS, patria rozsudky krajských súdov v Košiciach, Nitre, Prešove, Banskej Bystrici, Bratislave, Trnave, Žiline, napr.: sp. zn. 26 Sd/93/2015 BB zo dňa 14.04.2016, sp. zn. 2 Sd/34/2016 PO zo dňa 29.07.2016, sp. zn. 19Sd/211/2015 NR zo dňa 29.03.2016, sp. zn. 23Sd/56/2016 NR zo dňa 06.06.2016, sp. zn. 23Sd/63/2016 NR zo dňa 20.06.2016, sp. zn. 19Sd/21/2016 NR zo dňa 03.05.2016, sp. zn. 23Sd/13/2016 NR zo dňa 21.03.2016, sp. zn. 23Sd/177/2016 NR zo dňa 18.07.2016, sp. zn.

23Sd/158/2016 NR zo dňa 11.07.2016, sp. zn. 20Sd/224/2014 BB zo dňa 18.02.2015, sp. zn. 9Sd/292/2013 NR zo dňa 18.02.2014, sp. zn. 4Sd/88/2014 PO zo dňa 27.05.2015, sp. zn. 2Sd/88/2014 PO zo dňa 05.12.2014, sp. zn. 23Sd/101/2014 NR zo dňa 30.06.2014, sp. zn. 23Sd/123/2016 NR zo dňa 18.07.2016, sp. zn. 6Sd/16/2016 PO zo dňa 14.09.2016, sp. zn. 8Sd/45/2015 KE zo dňa 26.01.2016, sp. zn. 23Sd/31/2015 NR zo dňa 13.06.2016, sp. zn. 6Sd/149/2015 BB zo dňa 02.06.2016, sp. zn. 4Sd/26/2014 PO zo dňa 29.01.2015, sp. zn. 23Sd/216/2016 NR zo dňa 12.09.2016, sp. zn. 23Sd/217/2016 NR zo dňa 12.09.2016, sp. zn. 23Sd/60/2014 PO zo dňa 06.10.2015, sp. zn. 23Sd/416/2016 NR zo dňa 06.06.2016, sp. zn. 6Sd/8/2014 KE zo dňa 10.07.2014, sp. zn. 23Sd/16/2016 NR zo dňa 21.03.2013, sp. zn. 10Sd/62/2014 BA zo dňa 21.11.2014, sp. zn. 10Sd/112/2015 KE zo dňa 15.02.2016, sp. zn. 19Sd/56/2016 NR zo dňa 16.08.2016, sp. zn. 23Sd/14/2016 NR zo dňa 13.06.2016 a ďalšie (cca 200 rozsudkov).

28. V súvislosti so svojou argumentáciou poukázal žalobca na rozhodnutia Ústavného súdu SR, v ktorých konštatuje, že súčasťou princípu právnej istoty je tiež požiadavka, aby sa na určitú, právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99) teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované (napr. rozhodnutie II. ÚS 243/05), pretože inak dochádza aj k porušeniu zásady právnej istoty a zákonom ustanovenej povinnosti pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania. Podľa názoru ústavného súdu, za diskriminačný možno považovať taký postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť (napr. rozhodnutie ÚS SR IV. ÚS 14/07). Princípy právneho štátu sú princípmi ústavnými a preto je sudca nimi viazaný, je jeho povinnosťou rešpektovať princíp právnej istoty a zabezpečiť jeho uplatnenie v rozhodovacej činnosti. V súlade s týmto princípom je taký postup, ak sa obdobný prípad rieši rovnakým spôsobom. Naopak, ak súd rieši právnu otázku (tú istú alebo analogickú), ktorá už bola právoplatne vyriešená, podstatne odlišným spôsobom bez toho, aby sa argumentačne vyrovnal so skoršími súdnymi rozhodnutiami, nekoná v súlade s princípom právnej istoty v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy a môže tým porušiť aj právo účastníka súdneho konania na súdnu ochranu podľa čl. 4 ods. 1 ústavy (napr. rozhodnutie č. III. ÚS 192/06).

29. Uviedol, že ak NS SR v rozsudku sp. zn. 10So/59/2014 zo dňa 15.04.2015 vyslovil svoj právny názor na záväznosť predchádzajúcej judikatúry aj na prípad, ktorý je totožný s touto vecou, tak tým vyjadril aj to, na čom je založené uznesenie ÚS SR IV. ÚS 481/2011-19 zo dňa 10.11.2011, ktorému žalovaná pripisuje iný právny význam, čo potvrdzuje aj fakt, že výkladové stanovisko (teda druhej zákonnej podmienke pre vznik nároku na starobný dôchodok), je akceptované všeobecnými súdmi a riadia sa ním. Odlišnosť žalovaná stavia na pracovných kategóriách, pričom okrem poukazu na ust. § 274 (riešiacie okrem iného dôchodkový vek) nepredložila žiaden právny argument, ktorým by zdôvodnila odlišný spôsob posudzovania celkovej doby dôchodkového poistenia u výsluhových dôchodcov, zaradených do I. a II. kategórie a nezaradených do týchto kategórií. Nehovoriac o tom, že týmto diskriminujúcim spôsobom posudzuje celkovú dobu poistenia výlučne vo vzťahu k výsluhovým dôchodcom nezaradeným do I. alebo II. kategórie. Ako bolo poukázané, tento postup nevolí ani voči tým poistencom, ktorí neboli poistencami žalovanej po dobu 15 rokov, ale boli poistencami v iných zahraničných systémoch.

30. Žalobca dal do pozornosti súdu aj rozsudok NS SR sp. zn. 9So/15/2016 zo dňa 28.02.2018, ktorý argumentáciu žalovanej, že sa judikatúra vzťahuje len na výsluhových dôchodcov zaradených v I. a II. kategórií, v celom rozsahu vyvracia. V rozsudku je výslovne uvedené: „Daná judikatúra nie je viazaná len na prípady, kedy policajti a vojaci získali zamestnanie (dobu služby) v I., II. kategórií funkcií odôvodňujúcim znížením dôchodkového veku. Vyplýva z nej vo všeobecnosti nárok poberateľa výsluhového dôchodku na starobný dôchodok zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jeho krátenie v zmysle čl. 33 ods. 2 Dohovoru 128 dovŕšením dôchodkového veku podľa § 65 ods. 1 zák. 461/2003 Z. z.“ Rozsudok sp. zn. 10So/59/2014 zo dňa 15.04.2014 aj keď nebol zverejnený v zbierke súdnych rozhodnutí (aj iné rozsudky), jednoznačne preukazuje ustálenosť a previazanosť rozhodovacej praxe všeobecných súdov, ktorých cieľom je zabezpečenie právnej istoty ako aj jednoty rozhodovania, na čo v podanej žalobe aj poukázal. To, že žalovaná nenachádza žiadny právny argument a že dlhodobo ustálená rozhodovacia prax súdov, je založená na judikatúre NS SR, ktorej závery a interpretácia právnych predpisov o sociálnom poistení je založená na čl. 34 Ústavy SR a čl. 33 Dohovoru č. 128, potvrdzuje jeden z posledných rozsudkov NS SR, sp. zn. 7Sk/31/2018 zo dňa 29.10.2019.

31. Medzi ním a žalovanou nie je sporné, či mu bol priznaný výsluhový dôchodok a či dosiahol dôchodkový vek. Spornou je celková doba dôchodkového poistenia, ktorú žalovaná posúdila v rozpore s právnymi predpismi, na ktoré poukázal a v rozpore s rozhodovacou praxou NS SR, ktorý rozsudkom sp. zn. 10 So/59/2014 zo dňa 15.04.2015 jednoznačne potvrdil, že aj judikatúra pred vydaním tohto rozsudku sa vzťahuje na všetkých výsluhových dôchodcov bez rozdielu a že je záväzná nielen pre súdy nižšieho stupňa, ale aj pre žalovanú. Poistencom v I. a II. kategórií zostáva zachovaný skorší odchod do dôchodku, avšak posúdenie celkovej doby poistenia nemá oporu v ust. § 274 a nedá sa z neho odvodzovať odlišný postup posudzovania splnenia druhej podmienky pre vznik nároku na dôchodok, t. j. vyvodzovať záver, že celková doba vo všetkých systémoch sa týka výlučne výsluhových dôchodcov zaradených do I. alebo II. kategórie činnosti, ako sa to snaží interpretovať žalovaná. Toto ustanovenie priznáva či zachováva nárok na skorší odchod do dôchodku pre zvýhodnené kategórie činnosti I. a II, o čo však nežiadal. O priznanie starobného dôchodku zo všeobecného systému požiadal až po dosiahnutí dôchodkového veku.

32. Žalovaná sa v argumentácii odvolávala aj na ust. § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 ZSP, avšak závery ktoré z nich vyvodila, sú tiež dôkazom toho, že pri ich aplikácii nebrala do úvahy výklad, ktorý k nim prijal NS SR. Žalobca poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 7So/138/2011, podľa ktorého: „Navyššie bolo potrebné riešiť výklad niektorých pojmov, upravených v zákone o sociálnom poistení, v spojitosti so zabránením diskriminácie. Z právnych úprav týkajúcich sa sociálneho poistenia alebo zabezpečenia rôznych skupín poistencov jednoznačne vyplýva, že všeobecný systém sociálneho poistenia a osobitný systém sociálneho poistenia (zabezpečenia príslušníkov ozbrojených zborov) sú založené na základe hodnotenia dôb poistenia (zamestnania) pre dávky dôchodkového poistenia. Kým zákon o sociálnom poistení upravuje nároky poistencov zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jeho cieľom je zabezpečiť, aby doby poistenia boli poistencovi pre vznik nároku na dávky podmienené dosiahnutím veku alebo v dôsledku jeho nepriaznivého zdravotného stavu riadne zohľadnené, osobitné právne úpravy, používané v osobitnom systéme sociálneho poistenia obsahujú len úpravu, ktorá zabezpečuje užší okruh dávok dôchodkového poistenia a zohľadňuje ako dobu poistenia iba dobu výkonu služby (prípadne náhradnú dobu výkonu služby). Osobitný systém poistenia príslušníkov ozbrojených zborov neobsahuje úpravu starobných dôchodkov, sirotských a vdovských dôchodkov, ktoré by zohľadňovali dobu ich poistenia v celom rozsahu, a to aj v civilnom zamestnaní, ale obsahuje len úpravu výsluhových dôchodkov, sirotských výsluhových dôchodkov, vdovských výsluhových dôchodkov a invalidných výsluhových dôchodkov, ktoré sú založené len na hodnotení doby služby poistenca a vôbec nehodnotí dobu poistenia, ktorú poistenci získali vo všeobecnom systéme. V dôsledku tejto skutočnosti potom vychádza záver, že poistenci osobitného systému sociálneho zabezpečenia sú vylúčení z pôsobnosti zákona o sociálnom poistení len v rozsahu, zodpovedajúcom dobe poistenia v osobitnom systéme (s výnimkou prípadov podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, ktorým sa pre nárok na tieto dávky hodnotí aj so započítaním doby služby v ozbrojených silách v celom rozsahu), ale nie v časti, upravujúcej nárok na starobný, predčasný starobný, invalidný, sirotský, vdovský alebo vdovecký dôchodok. V dôsledku súbežného uplatňovania týchto systémov, tak nesprávnym a výlučne gramatickým výkladom zákona dochádza k diskriminácii poistencov osobitného systému, lebo odporkyňa im niektoré doby poistenia nehodnotí vôbec, alebo im ich hodnotenie odsúva a aj mení podmienky alebo odníma výhody, poskytované poistencom v osobitnom systéme sociálneho poistenia. Takýto postup, pri ktorom sa nehodnotia príslušníkom ozbrojených zborov v čase vzniku nároku na výsluhovú dávku všetky doby poistenia však právna úprava, pri ktorej došlo k odčleneniu dôchodkového zabezpečenia príslušníkov ozbrojených zborov do osobitného systému nemala za cieľ.“

33. Nakoniec žalobca poukázal na rozsudok sp. zn. 7 So/138/2011, v ktorom NS SR uviedol: „Treba zdôrazniť, že navrhovateľovi bol od 01.11.2002 priznaný a vyplácaný výsluhový dôchodok, ktorý po dovŕšení dôchodkového veku pre vznik nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia (poistenia) má charakter dávky v starobe, preto odporkyňa musí postupovať v súlade s článkom 33 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb.. Starobný dôchodok navrhovateľa môže krátiť a to primerane k počtu skončených rokov doby trvania služby profesionálneho vojaka, rozhodujúcich pre výšku výsluhového dôchodku podľa § 39 zákona č.328/2002 Z. z. Iným postupom by určitá kategória poistencov v systéme vnútroštátnych poisťovacích a zabezpečovacích systémov bola znevýhodnená v porovnaní s poistencami vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia na Slovensku, a dokonca by s ňou odporkyňa zaobchádzala horšie, ako s poistencami poistenými v zahraničí, u ktorých o takomto krátení dôchodkov ani ona nemá pochybnosti.“

34. Žalobca záverom zdôraznil, že žalovaná neuviedla ani jeden relevantný dôvod, na základe ktorého odmieta stabilizovanú výkladovú prax. V právnom štáte sa nemôže pripustiť stav, keď pri posudzovaní rovnakej skutkovej a právnej veci sa dospeje k iným právnym záverom, bez riadneho odôvodnenia rozhodnutia.

III. Vyjadrenie žalovanej

35. Vo vyjadrení zo dňa 03.06.2020 žalovaná vyslovila nesúhlas s námietkami žalobcu. Žalovaná nesúhlasila s námietkami žalobcu, označila ich za nedôvodné, zdôraznila že jej postup pri posúdení jeho nároku na starobný dôchodok bol správny a dôvody napadnutého rozhodnutia majú podklad v zákonných ustanoveniach, na základe ktorých bolo o uplatnenom nároku rozhodnuté. Žalobu žiadala ako nedôvodnú, podľa ust. § 190 SSP zamietnuť. Poukázala na obsah administratívneho spisu, najmä potvrdenie Finančného riaditeľstva SR, Banská Bystrica č. XXXXX/XXXX z XX.XX.XXXX, z ktorého vyplýva, že žalobcovi bol od 01.01.2000 podľa zák. č. 200/1988 Z. z. priznaný výsluhový dôchodok. Na vznik nároku na výsluhový dôchodok a určenie jeho sumy mu bola zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby od 01.10.1970 do 02.10.1972 a doba trvania služobného pomeru v colnej správe od 16.10.1972 do 30.12.1999. Celková doba, ktorá bola žalobcovi započítaná na nárok na výsluhový dôchodok bola 29 rokov a 79 dní. Z potvrdenia ďalej vyplýva, že zamestnanie - funkcia colník nebola zaradená v I. ani v II. pracovnej kategórii.

36. Pretože žalobca získal obdobie výkonu služby v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov, v súlade s § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, nebolo mu možné túto dobu zhodnotiť na nárok na starobný dôchodok.

37. Pokiaľ právny zástupca žalobcu poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 10So/59/2014 zo dňa 15. apríla 2015, ktorý sa odvoláva na Dohovor žalovaná uvádza, že podľa potvrdenia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky zamestnanie colníka nebolo zaradené v I. ani v II. pracovnej kategórii a s prihliadnutím na ustanovenie § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov, kde sa musia nároky zachovať nebolo možné pri hodnotení nároku žalobcu na starobný dôchodok postupovať podľa ustálenej judikatúry a aplikovať čl. 33 Dohovoru.

38. K rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 7So/138/2011 zo dňa 15. augusta 2012, na ktorý poukazuje žalobca v odvolaní a právny zástupca v správnej žalobe je potrebné uviesť, že predmetný rozsudok sa skutkovo týka odlišnej veci, a teda netýka sa žalobcu, z čoho vyplýva, že nie je možné v prípade žalobcu postupovať v zmysle uvedeného rozsudku. Žalovaná, ústredie zosúladila svoju aplikačnú prax so zovšeobecneným názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tak, že pre posúdenie dôchodkových nárokov zohľadňuje aj dobu profesionálnej služby zaradenú do zvýhodnenej I. a II. kategórie funkcií a následne určí aj sumu dôchodku v súlade s článkom 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) uverejneného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb.

39. Nakoľko žalobca nevykonával službu colníka vo zvýhodnenej kategórii funkcií, nie sú splnené podmienky na zníženie dôchodkového veku, a preto nie je možné posudzovať jeho nárok na starobný dôchodok podľa zovšeobecneného právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Žalovaná sa pridrižiava skutkových a právnych dôvodov uvedených v rozhodnutí generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa X. XXXX XXXX a trvá na správnosti napadnutého rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej č. XXX XXX XXXX X zo dňa X. XXXX XXXX, ktoré je vecne totožné s rozhodnutím žalovanej, ústredie č. XXX XXX XXXX X zo dňa XX. XXXXXXXX XXXX.

40. Žalovaná má za to, že nárok žalobcu na starobný dôchodok bol posúdený správne, v súlade s príslušnými právnymi predpismi o sociálnom poistení a predmetné rozhodnutia sú zákonné a správne.

IV. Replika žalobcu

41. V replike zo dňa 24.08.2020 dal žalobca do pozornosti dlhodobý odmietavý postoj žalovanej k právnej argumentácii v rozhodovacej činnosti NS SR, na ktorú poukázal už v správnej žalobe a ktorá ústavne konformným spôsobom potvrdzuje, že zaradenie do I. alebo II. kategórie nemá vplyv na posudzovanie doby dôchodkového poistenia, ktorú žalovaná u colníkov (nielen u nich) posudzuje ináč, voliac voči nim diskriminačný postup. Zámerne prehliada aj tú skutočnosť, že až do účinnosti zák. č. 328/2002 Z. z. bol poistencom sociálnej poisťovne, pričom prijatím tohto zákona nedošlo k zmene podmienok a pravidiel pri posudzovaní doby dôchodkového poistenia. V zmysle tohto zákona sa výsluhový dôchodok priznáva len za dobu poistenia v služobnom pomere a žalovaná stotožňuje celkovú dobu poistenia s hodnotenou dobou poistenia pri posudzovaní nároku na výsluhový dôchodok. Uviedol, že z právneho hľadiska a aj v tomto vyjadrení zdôrazňuje nesprávnosť a neudržateľnosť právnej argumentácie žalovanej. Ustanovenie § 274 ZSP, o ktoré opiera svoje závery, nerozlišuje jednotlivé kategórie činností a nemá žiaden právny význam pre posudzovanie celkovej doby dôchodkového poistenia, ale výsluhovým dôchodcom, ktorých činnosť bola zaradená do I. alebo II. kategórie, zachováva nárok na skorší odchod do dôchodku. Podľa tohto ustanovenia sa posudzuje, či výsluhový dôchodca zaradený do niektorej z týchto kategórií spĺňa zákonné predpoklady na skorší odchod do dôchodku v zmysle právnych predpisov platných do účinnosti teraz platného zákona (§ 21 ods. 1, 3 v spojení s § 174, § 175 zák. č. 100/1988 Zb.).

42. Žalovaná odmieta právny názor prezentovaný v rozsiahlej rozhodovacej praxi NS SR, ktorý si osvojili všetky krajské sudy, avšak nepredkladá argumentáciu o tom, že v danej veci ide o inú skutkovú a právnu vec. Je presvedčený, že rozhodovacia činnosť všeobecných súdov je v plnom súlade s právnym názorom Ústavného súdu SR, vyslovenom v uzneseniach IV. ÚS 481/2011-19 zo dňa 10.11.2011.

43. Žalovaná zvolila postup v právnom štáte neakceptovateľný, znižujúci autoritu všeobecných súdov v očiach účastníkov konania a vytvárajúci dojem, že orgán verejnej správy k týmto rozsudkom najvyšších súdnych autorít nemusí pri rozhodovaní prihliadať. Najvyššiemu súdu SR boli doručené opravné prostriedky len vo veciach, ktoré sú uvedené v správnej žalobe a vo všetkých konaniach boli žalobcovia úspešní. Zotrvával na skutkových dôvodoch a právnej argumentácii uvedenej v správnej žalobe.

44. Žalovaná svoje vyjadrenie formuluje tak ako to bolo v roku 2014, keď ešte neexistovali žiadne rozsudky týkajúce sa výsluhových dôchodcov, zaradených do III. kategórie činnosti. Je vecou žalovanej čím sa vo svojom vyjadrení zaoberá, avšak nie je možné prehliadnuť fakt, že ignoruje argumentáciu uvedenú v správnej žalobe a ignoruje aj Rozsudky NS SR, ktoré sa týkali rovnakých skutkových a právnych vecí, ako je prerokovávaná vec (výsluhový dôchodcovia zaradení do III kategórie) sú : napr. 10 So/59/2014 z 15.4.2015, 1So 127/2004 z 30.11.2015, 10So/18/2015 z 30.3.2016, 9So/187/2014 z 30.3.2016, 1So/15/2015 z 18.11.2016, 9So/136/2014 z 30.11.2016, 9So/46/2015 z 25.01.2017, 7So/58/2015 z 23.02.2017, 9So/154/2015 zo dňa 28.06.2017, So16/2016 z 28.06.2017, 7So/19/2016 zo 04.07.2017, 9So/15/2016 zo dňa 28.02.2018.

45. Žalobca preto zotrváva na dôvodoch ktoré boli uvedené v podanej žalobe a pre ktoré považuje rozhodnutie žalovanej, aj prvostupňového orgánu, za nezákonné.

V. Relevantná právna úprava

46. Podľa § 1 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z., tento zákon sa nevzťahuje na príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchranej služby, colníkov 1a) (ďalej len "policajti"), profesionálnych vojakov ozbrojených síl, 1b) vojakov mimoriadnej služby 1c) (ďalej len „profesionálny vojak“), ktorých sociálne zabezpečenie je upravené osobitným predpisom, ak tento zákon neustanovuje inak.

47. Podľa § 60 ods. 2, 10 ZSP, obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajta a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu. Rok dôchodkového poistenia je 365 dní dôchodkového poistenia.

48. Podľa § 65 ods. 1, 2 ZSP, poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon v odsekoch 3 až 8, § 65a a § 274 neustanovuje inak.

49. Podľa § 66 ods. 1 ZSP, sa suma starobného dôchodku určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

50. Podľa § 255 ods. 5 ZSP, za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

51. Podľa § 274 ods. 1 ZSP, nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú.

52. Podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128 (ČSSR bol ratifikovaný 11.01.1990 a vyhlásený pod č. 416/1991 v Zbierke zákonov, pre ČSFR nadobudol platnosť 11.01.1991); ak má alebo ak by mala inak chránená osoba nárok na dávku ustanovenú v tomto Dohovore a ak dostáva inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť, s výnimkou rodinných prídavkov, môžu sa dávky podľa tohto Dohovoru krátiť alebo zastaviť za určených podmienok a v určenom rozsahu za podmienky, že časť dávok, ktorá sa kráti alebo je zastavená, nepresahuje druhú dávku.

53. Podľa čl. 39 Ústavy Slovenskej republiky, občania majú právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

VI. Konanie na správnom súde a právne posúdenie vecí správnym súdom

54. Pôvodne bola žaloba podaná na Krajský súd v Bratislave. Na základe zák. č. 151/2022 Z. z. bol s účinnosťou od 01.06.2023 zriadený Správny súd v Bratislave, na ktorý prešiel výkon súdnictva z Krajského súdu v Bratislave vo všetkých veciach, v ktorých je daná právomoc správnych súdov, vrátane prejednávanej veci. Správny súd v Bratislave, ako súd vecne a miestne príslušný na konanie vo veci podľa ust. § 10, § 13 ods. 3 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

55. Správny súd preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovanej a priebeh administratívneho konania, ktorý predchádzal jeho vydaniu, vychádzajúc zo stavu existujúceho v čase právoplatnosti rozhodnutia (§ 135 ods. 1 SSP), neviazaný rozsahom žaloby a dôvodmi žaloby fyzickej osoby v sociálnych veciach (§ 134 ods. 2 písm. d/ SSP, § 203 ods. 1 a 2 SSP) a dospel k záveru, že žaloba je podaná dôvodne. O žalobe rozhodol tunajší súd bez nariadenia pojednávania, nakoľko boli splnené podmienky podľa § 137 ods. 4 SSP.

56. Spornou medzi účastníkmi bola otázka započítania resp. nezapočítania doby 31 rokov a 79 dní, zhodnotenej žalobcovi pre účely výsluhového dôchodku do obdobia dôchodkového poistenia na nárok na starobný dôchodok zo všeobecného systému sociálneho poistenia, v zmysle ust. § 65 ods. 1 a nasledujúcich ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení.

57. Pre zodpovedanie žalobných námietok, uvedených v správnej žalobe, sú podľa správneho súdu relevantné rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, vydané v obdobných veciach, ktoré predstavujú ustálenú rozhodovaciu prax a podľa ktorých správny súd pri preskúmaní tejto veci postupoval.

58. Z právnych úprav týkajúcich sa sociálneho poistenia (zabezpečenia) vyplýva, že všeobecný a aj osobitný systém sociálneho poistenia sú pre dávky dôchodkového poistenia založené na hodnotení dôb poistenia (zamestnania/služby). Osobitný systém sociálneho poistenia príslušníkov ozbrojených zborov neobsahuje úpravu starobných dôchodkov, ktoré by zohľadňovali dobu ich poistenia v celom rozsahu, teda aj v civilnom zamestnaní. Obsahuje len úpravu výsluhových dôchodkov, sirotských

výsluhových dôchodkov, vdovských výsluhových dôchodkov a invalidných výsluhových dôchodkov, pre účely priznania ktorých sa hodnotí len doba služby poistenca, ale nehodnotí sa doba poistenia, ktorú poistenci získali vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Poistenci osobitného systému sociálneho poistenia/zabezpečenia sú vylúčení z pôsobnosti zákona č. 461/2003 Z. z. len v rozsahu, ktorý zodpovedá dobe poistenia v osobitnom systéme sociálneho poistenia, ale nie v časti, ktorá upravuje nárok na starobný, predčasný starobný, invalidný, sirotsky, vdovský alebo vdovecký dôchodok.

59. Z právnej vety rozhodnutia NS SR sp. zn. 7So/138/2011 zo dňa 15.08.2011, publikovaného v Zbierke stanovísk NS SR a súdov SR č. 6/2013 (R 83/2013) vyplýva, že priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov nevylučuje, aby obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka (t.j. policajta a vojaka prípravnej služby, tiež colníka) bolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa ZSP, ktoré je významné pre zistenie výšky starobného dôchodku. Z rozhodnutia NS SR, publikovaného v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod č. R 55/2011 vyplýva právny záver, že výsluhový dôchodok môže od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení plniť funkciu starobného dôchodku z osobitného systému dôchodkového poistenia. Pri určení výšky starobného dôchodku zo všeobecného systému sociálneho poistenia je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby hodnotené na účely výsluhového dôchodku. Až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach, a to v pomernej časti zodpovedajúcej zhodnotenej dobe služby, maximálne o sumu výsluhového dôchodku.

60. Pojmom „policajt“ sa podľa § 1 ods. 2 zák. č. 328/2002 Z. z. rozumie aj colník.

61. Označovanie použiteľnosti vyššie citovaných rozsudkov NS SR Sociálnou poisťovňou len u výsluhových dôchodcov so službou zaradenou do zvýhodnenej I. alebo II. kategórie, považuje správny súd za nesprávne a v rozpore s ustálenou judikatúrou. Je pravdou, že zásah do práv týchto výsluhových dôchodcov je výraznejší, preto NS SR konštatoval, že nároky týchto poistencov zo zaradenia služby do zvýhodnenej pracovnej kategórie (kategórie funkcií) musia byť zachované, keďže nie sú zohľadnené vo výsluhovom dôchodku, čo však nevylučuje záver, že u všetkých výsluhových dôchodcov, bez ohľadu na to, či ich služba bola alebo nebola zaradená do zvýhodnenej kategórie, dochádza k zásahu do ich práv, ak im nebola zohľadnená celá doba účasti na dôchodkovom poistení, tzn. v oboch systémoch. NS SR v rozsudku sp.zn. 9So/15/2016 zo dňa 28.02.2018 vyslovil: „Odporca (SP) nesprávne založil svoju argumentáciu na tvrdení, že keďže navrhovateľ nezískal dobu služby v I. kategórii funkcií v rozsahu, ktorý by zakladal nárok na zníženie dôchodkového veku, nemožno dobu služby hodnotiť vo všeobecnom systéme.“... „Pre správne posúdenie veci však nie je podstatné, či a akú dobu navrhovateľ získal v I. alebo II. pracovnej kategórii (kategórii funkcií).“... „Daná judikatúra NS SR nie je viazaná len na prípady, kedy policajti a vojaci získali zamestnanie/dobu služby v I., II. kategórii funkcií v rozsahu odôvodňujúcom zníženie dôchodkového veku. Vyplýva z nej vo všeobecnosti nárok poberateľa výsluhového dôchodku aj na starobný dôchodok zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jeho krátenie v zmysle čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 aj od dovŕšenia dôchodkového veku, podľa § 65 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z.“

62. NS SR v rozsudku sp. zn. 10So 59/2015 zo dňa 27.07.2016 uviedol: „...Najvyšší súd Slovenskej republiky už prostredníctvom svojej rozhodovacej činnosti (napríklad rozsudok sp. zn. 9So/214/2008 zo dňa 28.10.2009) zdôraznil, že nielen správny orgán v ďalšej svojej rozhodovacej činnosti, ale aj prvostupňový správny súd pri súdnom prieskume napadnutých rozhodnutí správnych orgánov je zaťažený povinnosťou zohľadniť právne názory vyslovené najvyšším súdom v jeho predchádzajúcej rozhodovacej činnosti a ktoré sú mu nepochybne známe, či už z iniciatívy účastníkov alebo ako oficiality jeho činnosti (§ 121 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.), nakoľko tieto sú v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, analogicky § 250j ods. 7 O.s.p., záväzné nielen pre jeho adresáta, t. j. pre správny orgán, ale aj pre konajúci krajský súd.“

63. Správny súd teda zdôrazňuje, že Sociálna poisťovňa je pri určení nároku a sumy starobného dôchodku viazaná platnými právnymi predpismi a ustálenou judikatúrou súdov. Vzájomná podmienenosť výkonu služby vo zvýhodnenej kategórii funkcií (odkaz žalovanej na ust. § 274 ZSP) s nárokom na zníženie dôchodkového veku so započítateľným obdobím dôchodkového poistenia poistenca, nie je obsiahnutá v žiadnom zákonom ustanovení ZSP a nevyplyva ani z rozhodnutí NS SR, na ktoré žalovaná v napadnutom rozhodnutí poukázala. Pre posúdenie nároku poistenca na starobný dôchodok a určenie jeho výšky, je potrebné zohľadniť celé obdobie jeho dôchodkového poistenia a zárobky,

ktoré v rozhodujúcom období dosiahol, a v prípade, že je poberateľom výsluhovej dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia, ktorá po dovŕšení dôchodkového veku plní funkciu starobného dôchodku, primerane k dobe dôchodkového poistenia získanej v osobitnom systéme dôchodkového zabezpečenia, je potrebné takto určenú sumu starobného dôchodku (teoretickú) krátiť podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128. Nezískanie obdobia dôchodkového poistenia v rozsahu zakladajúcom nárok na zníženie dôchodkového veku (I., II. kategórii), nemá žiadnu súvislosť so zisteným obdobím dôchodkového poistenia žalobcu. Zdôvodnenie žalovanej v napadnutom rozhodnutí, že na nárok na starobný dôchodok nie je možné vo všeobecnom systéme hodnotiť dobu výkonu služby a vymeriavacie základy dosiahnuté počas doby výkonu služby, nemá oporu v žiadnom zákonnom ustanovení a preto je nesprávne a nezákonné. Pre zdôvodnenie vylúčenia doby služby žalobcu z obdobia dôchodkového poistenia hodnoteného pre nárok na starobný dôchodok podľa ust. § 65 ods. 1 ZSP, je preto jej postup s odkazom na ust. § 255 a § 60 ods. 2 ZSP a nesprávny a bez opory v na vec sa vzťahujúcich zákonných ustanoveniach..

64. Možno teda skonštatovať, že výklad a aplikácia ust. § 60 ods. 2, § 255 ods. 5 a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z.; z čoho vyplýva aj nesprávna úvaha a záver žalovanej, že doba poistenia získaná v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia nebude žalobcovi na účely starobného dôchodku podľa zákona č. 461/2003 Z. z., t. j. zo všeobecného systému sociálneho poistenia zhodnotená, je nesprávny. Žalovaná opomenula vziať do úvahy poslednú vetu ust. § 60 ods. 2, § 255 ods. 5 ZSP - „a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu,“ nakoľko žalobca nemá priznaný žiaden z druhov invalidného dôchodku, uvedených v citovaných ustanoveniach. Ich výkladom vo vyššie opísaných súvislostiach dospel Najvyšší súd SR opakovane k záveru (ktorý bol zovšeobecnený zverejnením v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk č. R55/2011), že priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov nevyklučuje, aby obdobie výkonu štátnej služby (vojaka z povolania, aj colníka) nebolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona o sociálnom poistení, ktoré je významné pre zistenie vzniku nároku poistenca na starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení a určenie jeho výšky.

65. Správny súd zdôrazňuje, že zo záverov citovaných rozhodnutí NS SR, na čo poukázal aj žalobca, vyplýva, že pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa ust. § 65 ZSP, mala Sociálna poisťovňa žalobcovi zhodnotiť celú dobu jeho dôchodkového poistenia, teda obdobie dôchodkového poistenia získané vo všeobecnom, aj v osobitnom systéme sociálneho poistenia a z takto zistenej doby dôchodkového poistenia mala posúdiť nárok na starobný dôchodok a následne po vzniku nároku vypočítať teoretickú výšku starobného dôchodku, ktorá by mu patrila po zhodnutí celej doby dôchodkového poistenia v osobitnom aj všeobecnom systéme. Od takto určenej sumy starobného dôchodku mala podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 odpočítať sumu starobného dôchodku, ktorá by žalobcovi patrila len za obdobie dôchodkového poistenia získané výkonom služby, za ktorý mu bola poskytnutá dávka výsluhového zabezpečenia, pretože po dovŕšení dôchodkového veku plní dávka výsluhového zabezpečenia funkciu starobného dôchodku vo výške, ktorá zodpovedá už zhodnenej dobe dôchodkového poistenia pre účely priznania výsluhovej dávky. Nárok na starobný dôchodok by mu potom vznikol vo výške zistenej rozdielom súm medzi teoretickou výškou starobného dôchodku, na ktorú by mu vznikol nárok v prípade, že by celé obdobie dôchodkového poistenia získal len vo všeobecnom systéme a výškou dôchodku, ktorá by zodpovedala obdobiu, ktoré bolo zohľadnené pre účely priznania výsluhovej dávky. Najviac sa určená teoretická výška starobného dôchodku kráti vo výške výsluhovej dávky.

66. Pokiaľ Sociálna poisťovňa vo veci postupovala tak, že pre účely rozhodnutia o nároku žalobcu na starobný dôchodok a jeho výšku podľa zákona o sociálnom poistení absolútne vylúčila hodnotenie doby jeho poistenia, ktoré získal v osobitnom systéme sociálneho poistenia/zabezpečenia, malo rozhodnutie za následok, že mu nebolo zachované jeho ústavné právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. také, ktoré zohľadňuje celé obdobie jeho dôchodkového poistenia i zárobky dosiahnuté v rozhodujúcom období tak, ako je tomu u ktoréhokoľvek iného poistenca, ktorý dovŕšil dôchodkový vek a obdobie dôchodkového poistenia získal len vo všeobecnom systéme dôchodkového poistenia.

67. Z uvedeného vyplýva jednoznačný záver, že na účely nároku žalobcu na starobný dôchodok a určenie jeho sumy je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby vrátane vymeriavacích

základov, získané a hodnotené pre účely priznania výsluhovej dávky a až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno jeho sumu krátiť najviac o sumu výsluhovej dávky podľa čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128.

68. Vzhľadom k uvedenému správny súd dospel k záveru, že Sociálna poisťovňa nepostupovala správne a v súlade so zákonom a ustálenou judikatúrou NS SR, ak pre účely nároku na starobný dôchodok vylúčila žalobcovi obdobie dôchodkového poistenia získané v osobitnom systéme sociálneho poistenia, t. j. 31 rokov a 79 dní štátnej služby colníka, vrátane základnej vojenskej služby. Týmto postupom mu tak odňala jeho dôchodkový nárok vyplývajúci zo získaného obdobia dôchodkového poistenia vo všeobecnom systéme. Žalobou napadnuté rozhodnutie zo dňa 06.05.2020 vrátane prvostupňového zo dňa 19.02.2020 tak vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, preto ich správny súd zrušil a vec vrátil orgánu verejnej správy nižšieho stupňa na ďalšie konanie, ktorý opätovne posúdi a zistí celkovú dobu dôchodkového poistenia žalobcu pre účely nároku na starobný dôchodok a pre zachovanie jeho dôchodkového nároku vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, mu zohľadní celé získané obdobie dôchodkového poistenia v oboch systémoch sociálneho poistenia. Bude vychádzať z právneho názoru súdu vyjadreného v tomto rozhodnutí, ktorý je založený na ustálenej judikatúre NS SR, napr. na názore vyjadrenom v rozsudku sp. zn. 7So/138/2011 zo dňa 15.08.2012 publikovanom v Zbierke stanovísk NS SR a súdov SR č. 6/2013 (R 83/2013) v ktorom NS uviedol:..." a bude sa riadiť právnym názorom NS SR vysloveným aj v ostatnej prezentovanej judikatúre, z ktorej pri preskúmaní veci vychádzal aj správny súd.

69. Vzhľadom na vyššie uvedené Správny súd v Bratislave rozhodnutie žalovanej zo dňa 06.05.2020 podľa ust. § 191 ods. 1 písm. c/ SSP a aj rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy zo dňa 19.02.2020 v zmysle ust. § 191 ods. 3 SSP zrušil a vec podľa § 191 ods. 4 prvá veta SSP vrátil prvostupňovému správne orgánu na ďalšie konanie.

70. O náhrade trov konania rozhodol správny súd podľa § 167 SSP, a žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný v celom rozsahu priznal voči žalovanej právo na úplnú náhradu trov konania. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia vyšší súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

Poučenie:

17 BA-7Sa/35/2020

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť.

Prípadná kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia a podáva sa na Správnom súde v Bratislave v počte vyhotovení, zodpovedajúcom počtu účastníkov konania. (§ 443 SSP)

Kasačná sťažnosť nie je prípustná, ak sa opiera o iné dôvody, ako sú uvedené v § 440, ak sa opiera o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil v konaní pred správnym súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, hoci tak urobiť mohol, ak smeruje len proti dôvodom rozhodnutia správneho súdu. (§ 439 ods. 3 SSP)

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 SSP).